

MARTTI LUTHERIN PERINTÖ I

Väinö Hotti

(nettikuva)

MARTTI LUTHER

Martti Luther oli saksalainen munkki ja teologi, jonka opetukset käynnistivät uskonpuhdistuksen katolisessa kirkossa ja johtivat protestanttisen luterilaisen kirkkokunnan syntymiseen. Luther piti Raamatun kääntämistä latinasta kansan kielelle tärkeänä. [Wikipedia](#)

Syntyi: 10. marraskuuta 1483, [Eisleben, Saksa](#)

Kuoli: 18. helmikuuta 1546, [Eisleben, Saksa](#)

SUHTAUTUMINEN LUTHERIIN

PALVOMINEN?

Katolisella puolella palvotaan pyhimyksiä. Suhteessa Lutheriin ilmenee Suomessa samantapaista (epätervettä) asennoitumista; **hirttäydytään Lutheriin**. Tällöin unohdetaan Lutherin YKSIN RAAMATTU – periaate. Samalla Luther nostetaan Raamatun yläpuolelle. Näin esimerkiksi **SLEYN:n, Lähetyshiippakunnan (Luther-säätiö) ja Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon** kohdalla.

Osmo Tiililä neuvoo: *”Sellaisissa kohdissa, joissa näyttää olevan ristiriitoja Raamatun ja Lutherin välillä, ei luterilainen kirkko luonnollisestikaan voi ratkaista asioita Lutherin eduksi Raamattua vastaan. **Se ei ole sidottu Lutherin auktoriteettiin, vaan Raamatun auktoriteettiin**”* (Tiililä, Kristilliset kirkot ja muut yhteisöt, s.224).

Lutherin asenne:

”Hänen (Lutherin) kirjansa haudattakoon vaikka seitsemän sylen syvyyteen, jos ne vieroittavat tai estävät ihmisiä lukemasta Raamattua” (Martti Häkkinen, Sisälle sanaan, s.13).

REFORMAATIO

*”Re – formaatio merkitsee kirkon uudistamista siten, että palataan alkuperäiseen, verrataan nykytilannetta lähtökohtaan ja katsotaan siitä käsin, missä ollaan menossa...Jos nyt sitten kysymme, mikä tämä ´alkuperäinen`, tämä nykykirkon tilanteen mittapuu, **niin se on luonnollisesti se apostolinen kirkko, jota Uusi testamentti kuvaa...***

´anakainoosis` (Room.12:2...tarkoittaa uudistumista siten, että palataan alkuperäiseen, verrataan nykytilannetta lähtökohtaan ja sen mukaan korjataan kulkua” (Perusta 6/90, Rimpiläinen).

Sola fide (yksin uskosta); *Sola scriptura* (yksin kirjoituksista); *Solus Christus* (yksin Kristuksesta tai yksin Kristuksen kautta); *Sola gratia* (yksin armosta); *Soli Deo gloria* (kunnia ainoastaan Jumalalle).NETTI

VANHURSKAUTTAMINEN VEDENJAKAJANA

Lutherille vanhurskauttamisoppi oli keskeinen. Tätä hän käsittelee GALATALAISKIRJEEN SELITYKSESSÄÄN. Suomea on sanottu ”maailman luterilaisemmaksi maaksi”. Lutheria ei kuitenkaan tänään noteerata kovin korkealle. Lutherin syrjäyttämisen myötä ANTINOMISMI (lain kumoaminen) on saanut jalan sijaa. Luther oli **parannussaarnaaja**. Tänään Lutherin perinnön tarvelijät kunnostautuvat lähinnä **VUOHIEH HUVITAJINA!**

Tänään kielteinen suhtautuminen Lutheriin voi monella johtua kielteisestä suhtautumisesta VANHURSKAUTTAMISOPPIIN. Tämä oppi kirkastui Lutherille TORNIKOKEMUKSEN yhteydessä. Tällöin Lutherin teologia muuttui täysin. Luther – vihasta taas on helppo vetää johtopäätökset KRISTUS - VIHAAN; Kristus - viha projisoituu tällöin LUTHER-VIHANA!

Lopulta tämä viha merkitsee **vihana kaikkia ihmisiä kohtaan**, kun se estää heidän kääntymisensä ja pelastumisensa:

”Sillä teistä, veljet, on tullut niiden Kristuksessa Jeesuksessa olevien Jumalan seurakuntain seuraajia, jotka ovat Juudeassa, sillä tekin olette kärsi-

neet omilta kansalaisiltanne samaa kuin he juutalaisilta, jotka tappoivat Herran Jeesuksenkin ja profeetat ja ovat vainonneet meitä, eivätkä ole Jumalalle otollisia, **vaan ovat kaikkien ihmisten vihollisia, kun estävät meitä puhumasta pakanoille heidän pelastumiseksensa.** Näin he yhäti täyttävät syntiensä mittaa. Viha onkin jo saavuttanut heidät, viimeiseen määräänsä asti” (1.Tess.2:14-16).

MAAILMA VIHAA VANHURSKAUTETTUA IHMISTÄ

*”Vainoaahan ja surmaahan meitä maailma, vihaavathan meitä valeveljet mitä kiivaimmin, kauhistaahan meitä kamalasti sydämissämme saatana tulinuolineen **vain sen vuoksi, että opetamme Kristuksen olevan vanhurskaudemme ja elämämme**” (Gal.kirj. sel., s.703).*

*”Samoin nykyään **Lutherin nimi on maailman mielestä kaikkein vihattavin**: se joka minua kiittää, tekee suuremman synnin kuin kukaan epäjumalanpalvelija, rienaaja, valapatto, huorintekijä, aviorikkoja, murhaaja, varas” (emt. s.502).*

SAKRAMENTTIOPPI on katolilaisittain saanut lisääntyvää jalansijaa Suomen kirkossa. Tämän seurauksena ja **ex opere operato** – opin myötä sekä vanhurskauttaminen että uudestisyntyminen **siirretään kasteeseen.**

MUISTAKAA JOHTAJIANNE

*”Ja voitaisiin ilman suurta liioittelun vaaraa vielä sanoa, että hän on ehkä **valtavin profeettahahmo, mitä Raamatun ajan jälkeen kristikunnan historiassa on esiintynyt**” (Kares, Luther, ss.148,149).*

”Muistakaa johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa; katsokaa, kuinka heidän vaelluksensa on päättynyt, ja seuratkaa heidän uskoansa” (Hebr.13:7).

On sekä hyviä että huonoja johtajia – sekä yhteiskunnassa että kirkossa. Kirkon hyvät johtajat ovat olleet SANAN PALVELIJOITA:

”Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tosiksi tunnetuista tapahtumista, sen mukaisesti kuin

meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet **sanan palvelijoita**” (Luuk.1:1,2).

”Pyri osoittautumaan Jumalalle semmoiseksi, joka koetukset kestää, työntekijäksi, joka ei työtään häpeä, joka **oikein jakelee totuuden sanaa**” (2. Tim.2:15).

Martti Luther kuuluu niihin, jotka ovat olleet SANAN PALVELIJOITA ja joita meidän tulee muistaa - **seuraten heidän uskoansa.**

Pyrkiessäni maalaamaan Martti Lutherin muotokuvaan tahdon pitäytyä **autenttiseen** esitykseen. Mielestäni aikamme tarvitsee Lutherin tapaista Raamatun selittäjää, joka tulkitsee Raamattua laaja-alaisesti ja – syvällisesti.

VASTAUSKONPUHDISTUS – HIRSIPUUKATUMUS

”Katolinen kirkko teki kaikkensa nitistääkseen Lutherin ja estääkseen uskonpuhdistuksen. Hätöpäissään katolinen kirkko tarjosi Lutherille jo kardinaalin hattuakin, jos hän vaikenisi ja täyttäisi eräitä muita vaadittuja ehtoja” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.15).

Kun nämä ponnistukset raukesivat tyhjiin, paavi kirkkoineen oli ”seinän edessä”. Sen oli pakko turvautua vastauskonpuhdistukseen, joka merkitsi räikeimpien epäkohtien poistamista. Varsinaista syvällistä katumusta ja parannusta tämä ei kuitenkaan merkinnyt. Ehkä voidaan puhua ”hirsipuu-katumuksesta”.

SUHDE AUKTORITEETTEIHIN

Aikamme ilmapiiri on auktoriteettikielteen. Ihminen on ”itsenäistynyt” väärällä tavalla. Sekä maalliset että hengelliset auktoriteetit ovat kärsineet inflaation. Tämä koskee osaltaan myös Lutheria. Aikamme ihminen haluaa olla vapaa. Hänen moraalistaan ei kukaan saa määrätä. Mutta ”ei mitään uutta auringon alla”:

”Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa; jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein” (Tuom.21:25).

Tämän lisäksi esiintyy määrätietoinen pyrkimys päästä irti Raamatun, Jumalan ja uskovien kahleista:

”Maan kuninkaat nousevat, ruhtinaat yhdessä neuvottelevat Herraa ja hänen voideltuansa vastaan: **”Katkaiskaamme heidän kahleensa, heittäkäämme päältämme heidän köytensä”**. Hän, joka taivaassa asuu, nauraa; Herra pilkkaa heitä” (Ps.2:2-4).

MUINAISET POLUT

Auktoriteettivihaan voi liittyä myös muinaisten asioiden hyljeksiminen. Moderni-ihminen ei halua harrastaa vanhoja asioita. Luther halutaan hyllyttää museoesineenä. Se olisi kuitenkin vakava virhe. Jos muuten vanhoja perinteitä arvostetaan ja kunnioitetaan – kuinka hengelliset arvot saateen jättää huomioon ottamatta? Se olisi epäloogista ja -kohtalokasta!

”Näin on Herra sanonut: **”Astukaa teille ja katsokaa ja kysykää muinaisia polkuja, kysykää, mikä on hyvä tie, ja vaeltakaa sitä, niin te löydätte levon sieluillenne”**. Mutta he vastasivat: **”Emme vaella”** (Jer. 6:16).

JUHLINNAN ONGELMAT

Kansallisella tasolla on vaikea juhlia Lutheria. Käytännön ongelmat lienevät suunnilleen samat kuin **Paavo Ruotsalaisen** kohdalla - tosin laajemmassa mittakaavassa. Entisiä Herran profeettoja muistetaan kukkasilla ja muistomerkeillä - nykyiset joutuvat ”kivisateeseen”!

”Herra, herätä meille uusia paavoja (luthereita), sillä entiset ovat kuolleet. **Heidän hautojensa koristelijoiksi meistä on, ei juuri muuhun”** (Niilo Tuomenoksa, Valkoiset synnit, s.28).

”Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te rakennatte profeettain hautoja ja **kaunistatte vanhurskasten hautakammioita**, ja sanotte: 'Jos me olisimme eläneet isäimme päivinä, emme olisi olleet osallisia heidän kanssaan profeettain vereen'! Niin te siis todistatte itsestänne, että olette niiden lapsia, jotka tappoivat profeetat. Täyttäkää siis te isäinne mitta” (Matt.23:29-32).